

Rau chưa sạch: Vì đâu ?

17/07/2007 14:51

(HNM) - Trước nhu cầu về sản phẩm sạch, trên địa bàn thành phố đã xuất hiện nhiều cửa hàng, siêu thị bán rau sạch. Tuy nhiên gần đây, khi các cơ quan chức năng tiến hành nghiên cứu thì kết quả cho thấy trong một số mẫu rau sạch vẫn có dư lượng thuốc trừ sâu cao hơn mức cho phép. Vậy đâu là nguyên nhân ?

Nguyên nhân đầu tiên phải kể đến là sức ép từ quá trình công nghiệp và đô thị hóa. Diện tích đất dành cho canh tác nông nghiệp cạnh các đô thị lớn ngày càng bị thu hẹp. Người dân phải bằng mọi cách để nâng cao sản lượng rau nhằm đáp ứng nhu cầu tiêu thụ. Để tăng năng suất, họ buộc phải dùng phân hóa học, chất kích thích sinh trưởng và thuốc trừ sâu có độc tố cao để kiểm soát sâu bệnh.

Nguyên nhân thứ hai là do nhận thức của người trồng rau. Hầu hết người dân ở các vùng chuyên canh rau trình độ còn hạn chế, nhận thức không đồng đều nên quá trình hướng dẫn và chuyển giao kỹ thuật gặp nhiều trở ngại. Do vậy, trong hàng loạt quy trình sản xuất rau sạch, nhiều người đã không tuân thủ hoàn toàn do nhận thức của họ chưa đầy đủ và kết quả là rau sạch nhưng vẫn “bẩn”, vì quy trình sản xuất không bảo đảm.

Nguyên nhân tiếp theo là quy trình khoa học kỹ thuật chưa thực sự phù hợp. Có nhiều nghiên cứu ứng dụng khoa học còn máy móc, thậm chí rất xa vời với trình độ nhận thức, điều kiện của nông dân. Quy trình chuyển giao chưa phù hợp dẫn đến người trồng rau nghe một đường làm một nẻo. Chẳng hạn, chắc phải còn rất lâu nữa nông dân mới có đủ trình độ và kinh phí để đầu tư làm nhà lưới, có hệ thống thông khí và tưới hiện đại với hệ thống phối trộn các vi chất vào dung dịch.

Quản lý và giá thành của thuốc bảo vệ thực vật cũng là nguyên nhân ảnh hưởng đến chất lượng của rau. Thuốc trừ sâu hiện chưa được kiểm soát chặt chẽ. Tại vùng sản xuất, nhiều loại thuốc có độ độc cao, bị cấm sử dụng, vẫn được bán lén lút. Những loại thuốc này chủ yếu được nhập lậu, giá rẻ hơn so với thuốc có nguồn gốc sinh học hay thuốc hóa học được phép sử dụng. Đặt lên bàn cân lợi nhuận, người ta vẫn sử dụng loại thuốc cấm vì vừa rẻ lại diệt sâu hiệu quả hơn. Bên cạnh đó, do trình độ hạn chế, nhiều người khó có thể nhớ các tên thuốc nước ngoài, do đó họ rất khó tách biệt thuốc nào cho rau, thuốc nào cho cây trồng khác, vì một số thuốc được phép sử dụng cho cây trồng khác nhưng không được phép sử dụng cho rau.

Nguyên nhân nữa là nguồn nước ven các đô thị bị ô nhiễm rất nặng, vô hình trung, rau cũng bị nhiễm bẩn qua nước tưới. Các chất thải từ nhà máy, bệnh viện và các khu dân cư không được xử lý đã dồn về khu ven đô. Không những nguồn nước bề mặt mà kể cả nguồn nước ngầm cũng bị ô nhiễm.

Thêm nữa, hiện nay các kênh tiêu thụ chủ yếu thực hiện theo ký hợp đồng hay qua sự hợp tác với các hộ dân. Các cửa hàng, siêu thị không kiểm soát được chất lượng đầu vào của sản phẩm. Bên cạnh đó, giá rau sạch còn chưa cao so với chi phí sản xuất do vậy chưa kích thích được người dân tuân thủ hoàn toàn quy trình. Đầu ra cho rau sạch không ổn định nên người dân vẫn sản xuất theo kiểu hai mang, nếu bán được theo kiểu rau sạch thì tốt, không thì bán như rau thường.

Cuối cùng là chế tài và hệ thống giám sát, kiểm soát chất lượng còn yếu, chưa xử lý được những cá nhân, đơn vị vi phạm và do đó không kích thích được những người làm tốt. Mặt khác khi quy định chưa nghiêm và hệ thống kiểm tra giám sát còn yếu thì các siêu thị và cửa hàng không chú trọng vào giám sát chất lượng đầu vào...

Để có được sản phẩm rau sạch đúng nghĩa cần có giải pháp hiệu quả để khắc phục những nguyên nhân nêu trên.

Vương Văn Quân